

COLUMN HUGO VAN DER POEL

Bereik

Een van de drie ambities van het nieuwe sportakkoord is 'het bereik vergroten'. Volgens de Kamerbrief die de minister van Sport ter voorbereiding op het Wetgevingsoverleg van 28 november jl. naar de Tweede Kamer heeft gezonden, heeft ze de wens 'iedereen in Nederland' te bereiken met 'sport- en beweegaanbod'. Daarvoor streven de partners van het sportakkoord naar 'kansengelijkheid'. Kansengelijkheid betekent een 'inclusieve sport- en beweegsector waarin niemand nog financiële, sociale of praktische drempels voelt om te gaan en blijven sporten en bewegen'. Kansengelijkheid speelt ook in het onderwijs. De publieke verantwoordelijkheid is hier zo sterk dat er een leerplicht is, om te zorgen dat 'iedereen in Nederland' een kans heeft door en in het onderwijs, of hij of zij dat nu wil of niet. Hiermee is een bereik van 100 procent (wettelijk) geregeld. In functie van de publieke verantwoordelijkheid voor het onderwijs pompt de overheid er miljarden in en borgt ze professionele opleidingen voor leraren, specifieke accommodaties en passend onderwijs voor iedereen. Met een opmerkelijke uitkomst voor de sportdeelname: de sportdeelname van theoretisch opgeleiden groeit, die van praktisch opgeleiden stagneert. Theoretisch opgeleiden sporten inmiddels twee keer zo veel als praktisch opgeleiden. Geen andere factor hangt in zo sterke mate samen met ongelijkheid in sportdeelname!

Met de kansengelijkheid in het onderwijs voor iedereen goed geregeld krijgen sommigen op kosten van ons allemaal zo'n vijftien tot twintig jaar opleiding, maken gebruik van al dan niet met publiek geld ondersteund sportaanbod en leven (mede daardoor) vijftien jaar langer in goede gezondheid. Anderen zijn zo'n vijf jaar eerder klaar met hun opleiding, doen half zoveel aan sport, gebruiken minder sportvoorzieningen en kampen relatief vroeg met gezondheidspro-

blemen. Het lijkt daarmee van tweeën één: ofwel kansengelijkheid leidt tot ongelijke uitkomsten. In dat geval is het de vraag of inzetten op kansengelijkheid om 'iedereen' in Nederland in beweging te krijgen een oplossing is voor de ongelijkheid in sportdeelname. Ofwel het wegnemen van 'financiële, sociale of praktische drempels', zoals dat in het onderwijs gebeurt, is niet genoeg om de ongelijkheid in sportdeelname tegen te gaan.

De inzet op kansengelijkheid stoelt op de aanname dat iedereen wil sporten en bewegen. Er zijn alleen wat drempels die beletten dat onze wil leidt tot actief sport- en beweeggedrag. Maar klopt die aanname wel? Je zou denken dat iedereen ten minste wil leren. Maar daar vertrouwen we niet op, want we hanteren een leerplicht. En apart, hoe langer iemand onderwijs volgt, hoe meer hij/zij aan sport deelneemt. Zou je in het onderwijs wellicht leren te willen sporten? Of leren sommigen daar af om te willen sporten?

Hoe dan ook, 100 procent bereik zegt niet alles, en drempels weghalen lost niet alles op. Wandelen, fietsen, voetballen in het park of basketballen op het pleintje kennen voor de meeste mensen nauwelijks tot geen drempels, maar desondanks doen hele volksstammen dit niet – voor een groot deel omdat ze dat niet willen. We moeten er serieus rekening mee houden dat drempels verlagen voor mensen die al willen sporten, het verschil in sportdeelname met mensen die dat niet willen eerder vergroot dan verkleint.

Vereniging
Sport en Gemeenten

Hugo van der Poel is directeur
van het Mulier Instituut.